

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Лидия Стоянова Велкова,
Военна академия „Георги С. Раковски”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” в професионално направление 3.7 "Администрация и управление”, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)” във ВСУ „Черноризец Храбър”.

Автор на дисертационния труд: Момчил Тодоров Караиванов

Тема на дисертационния труд:

**КООРДИНИРАНЕ НА ПОЛИТИКИ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ЗА ОБЛАСТ СМОЛЯН**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури за защита на дисертационния труд, определено със Заповед № 845 от 27.04.2018 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър”.

1. Актуалност и значимост на разработения научен проблем

По своята същност регионалната политика представлява активна форма на солидарност, насочена към повишаване на икономическия растеж и на качеството на живота в регионите и градовете в Европейския съюз (ЕС), посредством осъществяването на стратегически инвестиции, насочени към по-слабо развитите региони в общността за създаване на нови работни места, повишаване на конкурентоспособността на предприятията и в подкрепа на устойчивото развитие. В този смисъл регионалната политика осигурява необходимата инвестиционна рамка за изпълнение на целите на Стратегията „Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в Европейския съюз. Това несъмнено извежда на преден план необходимостта Република България, като пълноправен член на ЕС да се възползва от силните страни на своята територия, така че тя да допринася по най-добрия начин за устойчиво и балансирано развитие на страната в рамките на ЕС.

Ето защо работата на дисертанта М. Караиванов да изследва и анализира възможностите за развитието на позитивните характеристики и потенциала на област Смолян в контекста на регионалната политика на ЕС, посредством

ефективното използването на възможностите, които тя открива, в съчетание с поуките от натрупания опит и повишаване на ефективността на прилаганите подходи най-вече на основата на подобрената координация, като ключов фактор за успех на политиката, насочена към повишаване на стандарта и качеството на живот на жителите на областта, предизвиква интерес и заслужава да бъде оценена по достойнство.

Като търси и предлага приемлива алтернатива за подобрена координация и трансформиране на политиката в конкретни и значими проекти за развитие на територията на област Смолян, представеният от Момчил Караиванов дисертационен труд, безспорно може да бъде характеризирани като актуален научен и практически проблем, чиято значимост е обусловена, както от мащаба на изследването, така и от възможността да се окаже стимулиращо въздействие върху начина на развитие на областта не само в дългосрочна, но и в обозрима перспектива.

Предложеният за рецензиране дисертационен труд е с обем от 296 с., като в съответствие с целта и задачите на изследването той логично е изграден от увод, три глави, всяка завършваща с изводи, заключение, списък на използваната литература и приложения, в които са поместени 8 таблици и 19 фигури. Използваната научна литература включва 115 източника на български, руски и английски език, както и 9 интернет източници, като отразява пълно най-новите публикации в изследвана област.

Тезата на докторанта М. Караиванов за необходимостта от активизиране, обогатяване и рационализиране на средствата за подобряване на координацията на политиките за развитие, както на концептуално, така и на инструментално равнище е защитена по убедителен начин. *Обектът* на изследването и *предметът* на цялостния анализ в дисертационния труд са точно и коректно дефинирани и са пряко и непосредствено свързани с приетата *научна цел* – разкриване на нови възможности за подобряване на системата за координация на политиките за регионално развитие. Нейното постигане на включва установяване на състоянието и последваща разработката на моделни, методически и приложни инструментални средства за оценка и подобряване координацията на политиките за регионално развитие, което стои в основата на последователното решаване на *основните задачи* на труда.

Избраната *методика* на изследване се основава на общоприети подходи на научното познание и включва разнообразен научен инструментариум. От методологическа гледна точка авторът преимуществено прилага теорията и нормативната база за регионална организация и координация, анализ и оценка на въздействието, както и емпиричен анализ на практиката за координация на политиките за развитие на Смолянска област.

За да постигне целта и задачите на изследването дисертантът аналитично е обработил и систематизирал многобройни и разнообразни актуални литературни източници, като резултатът е видим и подпомага изпълнението на поставените научноизследователски задачи. Необходимо е да се отбележи, че докторантът Караиванов се ориентира отлично и от огромния информационен поток, подбира онова, което пряко касае изследвания проблем и в пълна степен подпомага решаването на поставените задачи.

Изложението в представения за рецензиране труд, в рамките на поставените от дисертанта времеви, пространствени, административни и политически ограничения е написано на добър език, издържано е логически, като е подкрепено от теоретични постулати и богата фактология, обслужващи целта на изследването и издигнатите от автора тези. Приведената аргументация за решаване на основния научен проблем на труда е коректно подбрана и се основава на възприетите съвременни концепции, свързани с политиките за регионално развитие в ЕС. От тази позиция можем да обобщим, че дисертационният труд е в пълно съответствие с общоприетите изисквания, както по отношение на постигнатите научни резултати, така и по отношение постиженията на автора с практическа насоченост, свързани с решаването на основния проблем на изследването - необходимостта от преодоляване на дефицитите на политическата и административна координация, което "блокира приближаването до европейските жизненни стандарти и поражда нови тежки пространствени, екологични, етносоциални, икономически и демографски проблеми".

Това ни дава основание да обобщим, че темата на дисертационното изследване „Координиране на политики за регионално развитие за област Смолян”, макар да почива на солидна теоретична, аналитична и информационна основа, е представена по интересен и неординарен начин, напълно съответства на съдържанието и няма аналог с научни изследвания и разработки в България. Това

е свидетелство за детайлно познаване на изследваната проблематика, както и на високата теоретична подготовка и практически опит на автора, както и на неговите умения да ги приложи при разработването на предложението за подобрена координация на политиката за регионално развитие в южен централен регион и област Смолян.

2. Оценка на научните резултати

Справката за научните приноси обективно отразява постиженията на кандидата Момчил Караиванов, като получените научни резултати ми дават сериозни основания да подкрепя приносите в развитието на теорията, методиката и практиката на управлението.

Към най-съществените резултати, съставлящи научната новост на изследването откроявам, идентифицирането на проблемите на координацията на политиките за регионално развитие на ЮЦР и Област Смолян; предложеният инструментариум, включващ методика и критерии за анализ и оценка на степента на координация на политиките за регионално развитие; изградената информационна база за потенциалните политики, програми и проекти за регионално развитие на ЮЦР и Област Смолян.

Достоверността на научните резултати може да се търси в приносите с приложен характер, сред които с особена стойност е апробацията на приложимостта на предложената методика и критерии за анализ, оценка и модификация на координация на политиките за регионално развитие за област Смолян, както и направените изводи и предложени препоръки за подобряване на механизмите и инструментите за координация на политиките, програмите и проектите за регионално развитие на област Смолян.

Може да се твърди, че е налице синтезирано знание, което може да бъде полезно на управленци, администратори на регионално и национално равнище, изследователи, преподаватели, студенти и докторанти, които се занимават и изучават съвременните координационни политики за регионално развитие.

Това ми дава основание да приема предложените от докторанта приноси, както и да подчертая, че *дисертационният труд и получените приноси са лично постижение на г-н Караиванов* и са резултат на задълбочено познаване, творческо адаптиране и разработване по оригинален начин на теорията и

практиката за координиране на политиките, насочени към регионалното развитие на област Смолян.

Въпреки, че посочените публикации (5 самостоятелни и една в съавторство) са по темата на дисертационния труд и са в направлението на научните изследвания на автора, като верифицират и осигуряват представителност на резултатите от научното изследване, приемам всички с изключение на първата, тъй като тя не е публикувана в научно издание.

Представеният към дисертационния труд автореферат в обем от 40 страници съответства на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, съдържа всички необходими атрибути и отразява основните постижения и научните приноси на дисертацията.

3. Критични бележки и препоръки

Изследване върху актуален и важен от теоретично и практическо гледище проблем, какъвто е координирането на политики за регионално развитие за област Смолян, освен че възбужда интерес, поставя въпроси и критични препоръки, които не е възможно да се отбележат в едно становище. Все пак ще ми бъде интересно да се запозная с мнението на автора относно ролята и влиянието на фактора административен капацитет върху възможностите за развитието на област Смолян, както в национален план, така и в контекста на международното сътрудничество между България и Гърция.

4. Заключение

Като отчитам актуалността на изследвания научен проблем в дисертационния труд на тема “Координиране на политики за регионално развитие за област Смолян” и автореферата към него, приложимостта на разработката и качеството на постигнатите резултати, считам, че той представлява завършено научно изследване с отчетливи научно-приложни приноси, отговарящо на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Ето защо убедено давам своята положителна оценка и предлагам на научното жури да присъди на Момчил Тодоров Караиванов образователната и научната степен “доктор в професионално направление 3.7 "Администрация и управление”, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)”.

4 юни 2018 г.

Член на журито: проф. д-р Лидия Велкова